

تأثیر تعامل مدیریت شهری بر امنیت اجتماعی

روح‌الله سالار¹، حمید مستجابی²، محسن رضائی³، سعید رمضان‌زاده⁴

تاریخ دریافت: 98/06/28

تاریخ پذیرش: 98/08/03

از صفحه 1 تا 20

پژوهشی‌نامه نظم و امنیت انتظامی، سال سیزدهم،
شماره اول (پیاپی چهل‌ونهم)، بهار 1399

چکیده

مقدمه: مدیریت شهری، از جنبه‌های مهم برنامه‌ریزی شهری است که با جوامع انسانی به‌ویژه جامعه شهری و ایجاد امنیت اجتماعی ارتباط مستقیم دارد؛ لذا هدف این تحقیق، بررسی و تأثیر تعامل مدیریت شهری بر امنیت اجتماعی انتظامی استان البرز می‌باشد.

روش: این تحقیق از لحاظ هدف، کاربردی و از نظر نوع، توصیفی - پیمایشی است که جامعه آماری شامل کلیه کارکنان، فرماندهان و مدیران مشغول در ناجا در استان البرز از جایگاه 15 به بالا و حدود 193 نفر است که با استفاده از فرمول کوکران 129 نفر تعیین و مشخص شد. به منظور جمع‌آوری داده‌ها، از پرسشنامه تعامل مدیریت شهری و امنیت اجتماعی استفاده شده است که روایی آن از طریق خبرگان و پایایی آن با استفاده از روش آلفای کرونباخ 82 درصد و 87 درصد برآورده شده است. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شده است.

یافته‌ها: تعامل مدیریت شهری با مقدار ضریب بتای 0/404 تأثیر معناداری بر امنیت اجتماعی در استان البرز دارد. همچنین بر اساس یافته‌های رگرسیون خطی چندگانه، مؤلفه پاسخ‌گویی به مردم و توزیع عادلانه با ضریب بتای 0/397 و مؤلفه اصلاح قوانین شهری با ضریب بتای 0/198 به ترتیب، بیشترین و کمترین تأثیر را بر امنیت اجتماعی در استان البرز داشته‌اند.

نتیجه‌گیری: مدیریت شهری یکی از عوامل تأثیرگذار بر ایجاد امنیت اجتماعی شهروندان می‌باشند که با گسترش روزافزون شهرنشینی و توسعه شهرها، به‌ویژه در دهه‌های اخیر و چالش‌هایی که شهرها با آن مواجه هستند، اهمیت آن افزایش یافته است.

کلیدواژه‌ها: مدیریت شهری، مدیریت انتظامی، البرز، مشارکت عمومی، رضایت‌مندی.

1- استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران.

2- عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انتظامی و مطالعات اجتماعی ناجا، تهران، ایران (نویسنده مسئول):
hmostajabi1982@gmail.com

3- استادیار دپارتمان علوم پایه و مهندسی، دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران.

3- عضو هیئت‌علمی دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران.

4- کارشناسی ارشد پیشگیری از جرم، دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران.

مقدمه

مدیریت شهری با هدف اداره مطلوب امور شهر، سعی دارد روابط میان عناصر شهری را هماهنگ سازد. به دلیل گستردگی و میان رشته‌ای بودن سیستم مدیریت شهری به مثابه یک سیستم باز، عوامل مختلفی در آن دخالت دارد و بدون شناخت این سیستم نمی‌توان عناصر و روابط را در جهت اهداف آن تغییر شکل داد؛ زیرا هنر برنامه‌ریزی، شناخت عناصر سیستم و ایجاد روابط بین آن عناصر است؛ به نحوی که این مجموعه عناصر در جهت هدف سیستم عمل کنند. بی‌توجهی به اجزاء و همچنین عدم کشف روابط و میزان تأثیر هر یک از عناصر در نظام تصمیم‌گیری هرگز به یک نظام تصمیم‌گیری منسجم، مؤثر و معطوف منجر نخواهد شد (جمشیدزاده، 1381: 1).

مدیریت شهری در تعاریف کل‌نگر، از مفهوم صرف «اداره امور شهر» فراتر است و با ساختارهای اجتماعی، سیاسی و اقتصادی مرتبط و با تأثیر فعالی در توسعه شهری ارتباط پیدا می‌کند. مدیریت شهری مسئولیت راهبردی است که نتایج و پیامدهای عملیاتی نیز به همراه دارد و به این علت، تعامل آن به حوزه‌های قدرت، سیاست و اجتماع شهری اجتناب‌ناپذیر است (مک کرچر¹، 1993: 15). شهرنشینی، افزایش جمعیت شهرها و به دنبال آن توسعه شهرها از ویژگی‌های عصر حاضر است و توسعه پایدار در گرو داشتن برنامه‌ریزی و مدیریت کارآمد است (مک گیل، 1998: 436). مدیریت شهری عبارت است از یک سازمان گسترده، متشکل از عناصر و اجزای رسمی و غیررسمی مؤثر و ذیربط در ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی و کالبدی حیات شهری که اداره، کنترل و هدایت توسعه همه‌جانبه و پایدار شهر را عهده‌دار است (کازمیان و سعیدی رضوانی، 1382: 56).

احساس امنیت اجتماعی در فضاهای شهری یکی از مهم‌ترین شاخص‌های کیفیت زندگی مردم محسوب می‌شود. با افزایش ضرورت ایجاد امنیت در جوامع، ابزار، شیوه‌ها و رویکردهای ایجاد و حفظ آن دستخوش تحول شده است (پیشگاهی‌فرد و احمدی، 1389: 49). وجود محیطی امن برای زندگی در کنار سایر نیازهای اساسی فیزیولوژیکی انسان مانند غذا، سرپناه و بهداشت، از ضروریات زندگی انسان است. ارضا نشدن نیاز به

1 - Mc kercher

امنیت انسان در فضاهای جمعی، نه تنها او را از رسیدن به نیازهای رده بالاتر همچون خودشکوفایی، زیباشناختی، دانستن و فهمیدن بازمی‌دارد، بلکه کاهش تعاملات اجتماعی و در نهایت، خالی ماندن فضای عمومی را در پی دارد (اکبری و پاک‌بنیان، 1391: 54). از پیامدهای ازدیاد جمعیت و رشد بی‌رویه شهرها، افزایش جرم و جنایت در آنها است. تأمین امنیت شهری که در فضای باز و گسترده در ابعاد دهها کیلومتر گسترش بی‌قواره و بی‌حد و مرز پیدا کرده است، اگر امری محال نباشد، اما مشکل به نظر می‌رسد. به همین دلیل، شهرهای بزرگ که ابعاد انسانی را پشت سر گذاشته‌اند و دچار انواع تراحمات و بی‌قاعدگی شده‌اند موجب بروز و ظهور آسیب‌های همه‌جانبه‌ای شده‌اند، به نحوی که در هیچ یک از عرصه‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی قادر به نظارت و کنترل رفتارهای نابهنجار برای گروه‌های مختلف اجتماعی نیستند. به همین دلیل، محیط‌های شهری را می‌توان اساساً محیط‌های ناامن تلقی کرد.

در این میان، بافت‌های شهری یکی از عوامل تأثیرگذار در ایجاد امنیت اجتماعی شهروندان می‌باشند. با گسترش روزافزون شهرنشینی و توسعه شهرها، به‌ویژه در دهه‌های اخیر، پدیده‌هایی چون صنعتی شدن، تراکم جمعیت، فشار ترافیک، از میان رفتن حس همسایگی و کاهش روابط خویشاوندی، کاهش اعتماد اجتماعی، مهاجرت و حاشیه‌نشینی افزایش یافته است و ناامنی و آسیب‌های اجتماعی در شهرها بیشتر مورد توجه قرار گرفته است (صالحی، 1384).

مراکز شهری امروزه، به‌عنوان مراکز وقوع جرم و انحرافات اجتماعی شناخته شده‌اند. در مراکز شهری، به‌ویژه شهرهای بزرگ مانند استان البرز، شاهد هزاران نفر از اطفال و نوجوانانی هستیم که به نحوی از تحصیل جدا شده و به سرقت، تکدی و انواع انحرافات اجتماعی پرداخته‌اند. مراکز شهری با جاذبه‌های صنعتی، اقتصادی و خدماتی هر روز پذیرای هزاران نفر از مهاجران روستایی و شهرهای کوچک هستند. از این‌رو، افراد تازه‌وارد به نقاط شهری که در زمینه‌هایی فرهنگ مربوط به نقاط شهری را ندارند، اغلب آسیب‌پذیرند. آسیب‌پذیری در مقایسه با افراد بومی و افرادی که از خدمات و تأمین اجتماعی برخوردار هستند و این شرایط بیشتر آنها را در معرض خطر قرار می‌دهد.

با توجه به آمارهای به دست آمده از جرم و جنایت در استان البرز و با عنایت به حضور گسترده اقشار آسیب‌پذیر از جمله نوجوانان و زنان در عرصه‌های مختلف زندگی

شهری، با احتمال افزایش میزان آسیب‌های اجتماعی و به تبع آن، احساس ناامنی در فضاهای شهری روبرو هستیم. این امر ضرورت بازنگری در ساخت فضاهای شهری و تأثیرات آن بر احساس امنیت اجتماعی در شهر را مورد توجه قرار می‌دهد؛ بنابراین ضرورت تحقیق تعامل مدیریت شهری، از این جهت است که در شهرهای بزرگ، سالانه هزینه‌های زیادی به دلیل ناهماهنگی دستگاه‌های اجرایی به شهروندان تحمیل می‌شود. یکی از نمونه‌های آشکار این ناهماهنگی‌ها، تداخل دو طرح عملیاتی از سوی دو نهاد متفاوت است که این امر منجر به اتلاف مقدار زیادی از منابع ملی و محلی می‌شود. از این رو، با توجه به موارد موصوف، در پژوهش حاضر بدنبال آن هستیم که تعامل مدیریت شهری بر امنیت اجتماعی استان البرز تا چه اندازه تأثیر دارد؟

پیشینه و مبانی نظری پژوهش

پیشینه پژوهش

فعلی، گرجی و سیاه‌چشم (1397)، در پژوهش خود با عنوان «تأثیر سرمایه اجتماعی بر امنیت اجتماعی (مورد مطالعه: محلات حاشیه‌نشین شهر ساری)» به این نتیجه دست یافتند که بین سرمایه اجتماعی و ابعاد آن و امنیت اجتماعی در بین شهروندان محلات حاشیه‌نشین شهر ساری رابطه معناداری وجود دارد. همچنین یافته‌های حاصل از رگرسیون چند متغیره نشان داد که متغیرهای مشارکت اجتماعی و روابط اجتماعی بیشترین تأثیرگذاری و متغیرهای اعتماد اجتماعی و انسجام اجتماعی کمترین تأثیرگذاری را دارند.

فرج‌پور و همکاران (1397)، در مقاله‌ای به بررسی عملکرد پلیس بر احساس امنیت عمومی از دیدگاه شهروندان پرداخته‌اند و به این نتیجه رسیده‌اند که نقش نظارتی پلیس در کنترل و مهار جرائم غیرقابل‌انکار است و در مواقع خطر می‌تواند اقدام مناسب و به موقع انجام دهد.

شامی (1396)، در پژوهش خود با موضوع «بررسی و تأثیر نقش مدیریت شهری (مصوبات شورای اسلامی شهر پاکدشت) در امنیت اجتماعی و پیشگیری از جرائم محیطی در شهرستان پاکدشت» بیان داشت که مدیریت شهری پاکدشت توانسته است

بر کاهش جرائم این شهر تأثیر قابل توجهی بگذارد که این امر در خصوص استفاده از اصلاح قوانین مدیریت شهری به وضوح دیده می‌شود.

سید علی پور و اسدی (1396)، در پژوهش خود با عنوان «نقش عملکرد مدیریت شهری در ارتقاء امنیت اجتماعی» به این نتیجه دست یافتند که با بررسی نقش عملکرد مدیریت شهری بر مؤلفه‌های 4 گانه امنیت اجتماعی (جانی، مالی، سیاسی و شغلی) مشخص شد که متغیر مدیریت شهری با هر 4 مؤلفه امنیت اجتماعی رابطه مثبت و مستقیم دارند به طوری که بهبود عملکرد مدیریت شهری می‌تواند ارتقاء امنیت جانی، مالی، سیاسی و شغلی را در پی داشته باشد.

حسینیان و عالی‌نژاد (1395)، در پژوهش خود با عنوان «سبک‌های مدیریتی بر میزان مشارکت مردم بر امنیت اجتماعی» به این نتایج دست یافتند که سبک‌های مدیریتی وظیفه‌مدار و رابطه‌مدار بر میزان مشارکت مردم در امنیت اجتماعی مؤثر است؛ اما سبک مدیریت تلفیقی بر میزان مشارکت مردم در امنیت اجتماعی تأثیر ندارد.

عبادی‌نژاد و همکاران (1395)، در پژوهش خود با عنوان «جایگاه پلیس در مدیریت یکپارچه شهری (مطالعه موردی استان کرمانشاه)». بر اساس نتایج بدست آمده از دیدگاه پاسخ گوینان جایگاه پلیس در مدیریت یکپارچه شهری استان کرمانشاه در همه مؤلفه‌های مورد نظر فراتر از حد متوسط معنادار است. جایگاه پلیس در مدیریت یکپارچه شهری در چارچوب 7 عامل امنیت شهری مانند امنیت فردی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، اخلاقی، قضایی، اقتصادی و محیط زیست شهری قابل تبیین است. از سوی دیگر نقش تعاملات پلیس با 21 سازمان دست اندرکار مدیریت شهری معنادار است.

ابراهیم ابراهیمی (1391) در پژوهش خود با عنوان «نقش مدیریت شهری در پیشگیری از جرم» عنوان داشت، با تشکیل اجتماعات بشری و شکل گیری شهرها، روند وقوع جرم رو به فزونی نهاده و هرچه این اجتماعات گسترده تر گردد، دامنه وقوع جرم نیز افزون میگردد و لزوم مبارزه با آن و برنامه‌ریزی در جهت پیشگیری از جرم، امری انکارناپذیر و ضروری می‌نماید. علمای علم جامعه‌شناسی و جرم‌شناسی، هر یک از منظر، جرم و راهکارهای پیشگیری از آن را مورد مطالعه قرار داده‌اند، اما آنچه را که

نباید هیچگاه از نظر دور داشت، نقش مؤثر مدیریت اجتماعات بشری است که از آن به‌عنوان مدیریت شهری یاد می‌شود.

زین‌العابدین (1390)، در تحقیق خود با عنوان «مؤلفه‌های اثرگذار بر امنیت شهروندان» به این نتیجه دست یافتند که میزان اثرگذاری مسائل اجتماعی و فرهنگی بیشتر از مسائل اقتصادی - سیاسی است.

اسریسران و همکاران¹ (2015) در پژوهشی به مطالعه ترس از جرم در پارک‌های شهری پرداختند. یافته‌های پژوهش آنها نشان داد که ویژگی‌هایی چون پوشش گیاهی مترکم، حضور تنها در پارک، نامنظمی در چیدمان عناصر در پارک، آشنایی با پارک، اطلاعات پیشین در خصوص جرائم اتفاق افتاده در پارک و تجربیات پیشین قربانی شدن در جرائم، از عوامل مؤثر در میزان احساس امنیت استفاده‌کنندگان از پارک‌های شهری کوالا لامپور است.

مک‌گیل² (1998)، در تحقیق خود با عنوان «مدیریت شهری در کشورهای توسعه» به این نتیجه رسیده است که مدیریت شهری باید به‌وسیله پایین‌ترین سطح حکومت صلاحیت‌دار اداره شود؛ همچنین راهبرد مدیریت شهری باید بر روی چالش‌های مدیریت شهری و توسعه سازمانی متمرکز شود.

در استان‌هایی همچون استان البرز که همواره با افزایش مسافرت‌ها و مهاجرت‌ها، افزایش مداوم قیمت‌ها یا اجاره مسکن، بیکاری و دیگر عوامل اجتماعی مواجه است، شلوغی و افزایش تنوع - تفاوت فرهنگی و قومی در شهرها از سویی موجب شده تا افزایش انواع آسیب‌های اجتماعی نظیر اعتیاد، طلاق، سرقت فراوانی انواع مواد مخدر در دسترس جوانان و... از حالت یک پدیده اجتماعی ساده خارج و به شکل یک مشکل و معضل اجتماعی درآید. لذا تحقیقات بسیار کمی در این رابطه انجام شده که فرآیند تحقیق را با دشواری روبرو کرده است. اکثر مطالعات انجام شده، پیرامون امنیت و متغیرهای آن صورت گرفته است. در ناجا و جامعه مورد نظر، پژوهشی که به بررسی تأثیر تعامل مدیریت شهری بر امنیت اجتماعی بپردازد، مشاهده نشد و طرح‌های مشابهی که انجام

1- Sreetheran

2- mcgill

شده است، فقط به بررسی امنیت از دیدگاه‌های مختلف پرداخته‌اند. این پژوهش به بررسی ابعاد تعامل مدیریت شهری بر امنیت اجتماعی در استان البرز پرداخته است.

مبانی نظری پژوهش

مدیریت شهری عبارت از سازماندهی عوامل و منابع برای پاسخگویی به نیازهای ساکنان شهر است. با توجه به اینکه شهر دارای نظامی باز است، مدیریت شهری بیشتر حیطه کالبدی شهر را در برمی‌گیرد. هدف کلان مدیریت شهری، ایجاد محیطی قابل زندگی برای همه و همراه با عدالت اجتماعی، کارایی اقتصادی و پایداری زیست‌محیطی است (کارگر، 1383: 12). مدیریت شهری را می‌توان سازمانی فراگیر و در برگیرنده اجزای رسمی و غیررسمی مؤثر و کارآمدی دانست که در ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی و کالبدی حیات شهر تأثیر دارند و با ماهیت چند عملکردی در حوزه سیاست‌گذاری برنامه‌ریزی و اجرا بر آن هستند تا با اداره، هدایت، کنترل و توسعه همه‌جانبه و پایدار شهر بپردازند و افزایش کیفیت زندگی شهروندان و رفاه شهروندی را محقق گردانند (هاشمی، 1390: 15). ترنز و بارت¹ مؤلفه‌های اصلی مدیریت شهری را مشروعیت و حکومت، مسئولیت و پاسخگویی، شایستگی حکومت، احترام به حقوق و قانونمندی می‌دانند (بابایی و ابراهیمی، 1395: 23). استورات (2005) تعامل مدیریت شهری را برای دستیابی به کارایی، برابری، مشارکت، پاسخگویی مدیران، تمرکززدایی می‌داند (کاظمیان، 1392). همچنین، گروه تحقیق مؤسسه بین‌المللی علوم اداری، مواردی همچون مشروعیت، مسئولیت و کارآمدی را به‌عنوان مؤلفه‌های نمونه برای ارزیابی مدیریت یکپارچگی برشمرده است و (سیرینوس،² 1996؛ به نقل از بابایی و همکاران، 1395) در ادبیات شهرسازی و مدیریت شهری، مفهوم امنیت به معنی امنیت شهری و امنیت در محیط اجتماعی مطرح است. در سال‌های اخیر، رسالت شهرسازی در زمینه ارتقاء سطح امنیت بیشتر، معطوف به چگونگی طراحی فضاها و برنامه‌ریزی مناسب کاربری‌های شهری بوده است. در این راستا، می‌توان به رویکرد طراحی محیطی در طراحی و برنامه‌ریزی محیط و منظر شهری اشاره کرد که در تلاش است تا با رعایت استانداردهای ویژه‌ای در ساخت و سیمای محیط کالبدی، به ارتقا ایمنی در شهر و از

1- Turner and Barr

2- Srinivas

آن راه احساس امنیت ساکنان آن کمک کند. امنیت اجتماعی و به طور کلی، امنیت در شهرها، ارتباط مستقیمی با فضا و ساخت‌وساز شهری دارد (عبادی‌نژاد و همکاران، 1396: 32-33).

متأ¹ (1998)، مؤلفه‌ها و معیارهای مدیریت شهری را مسئولیت‌پذیری، پاسخگو بودن، نوآوری در مدیریت، همکاری بخش خصوصی و دولتی، کنش متقابل، مدیریت غیرمتمرکز، ایجاد شبکه و توسعه منابع انسانی می‌داند (متا، 1998؛ به نقل از بابایی و ابراهیمی).

– ابعاد مدیریت شهری و تحقق نظم

1- تمرکززدایی رضایت‌مندی: یکی از مفاهیم بسیار مرتبط با رضایت‌مندی که اغلب در کنار آن و حتی به جای آن استفاده می‌شود، مفهوم کیفیت خدمات در مدیریت شهری است. رضایت‌مندی شامل رضایت از رویارویی یا مواجه شدن با یک خدمت است (طاهریان، 1386: 181). کیفیت خدمات یکی از مهم‌ترین ابزارهای ارزیابی میزان رضایت‌مندی در مدیریت شهری است و ارتباط نزدیکی بین کیفیت خدمات و میزان رضایت‌مندی وجود دارد. به‌طور کلی، ارزیابی و اندازه‌گیری میزان رضایت‌مندی بسیار پیچیده است و به عوامل متعددی بستگی دارد. ارزیابی میزان رضایت‌مندی از خدمات مدیریت شهری از طریق تماس دسترسی به خدمات و شاخص‌های دیگری همچون خانه، غذا، لباس، آسودگی خاطر، امنیت و... در این بین بستگی دارد (پوراحمد و همکاران، 1392: 65).

2- افزایش مشارکت مردمی: افزایش مشارکت شهروندان در طرح‌های توسعه شهری تأکید بیشتر بر برنامه‌ریزی هماهنگ و مشارکتی می‌باشد. در این شیوه برنامه‌ریزی، تأثیر مردم از حالت نمایشی به جنبه محوری شکل پیدا می‌کند. در واقع، مفهوم مشارکت مردمی با مفهوم کارآیی، تمرکززدایی و حکومت‌های محلی درهم آمیخته شده و حکومت‌های محلی را به صورت گزینه قابل توجه و برتر مطرح می‌سازد (رجبی، 1390: 102) مشارکت شهروندان را می‌توان در سه نوع اجتماعی، اقتصادی و علمی و فنی مطرح کرد (مهدی‌زاده، 1386: 318).

3- پاسخ‌گویی به مردم و توزیع عادلانه امکانات و خدمات: در سال‌های اخیر، این مفهوم به‌عنوان یکی از عناصر مدیریت مالیه عمومی مورد توجه قرار گرفته است. با این مفهوم، پاسخگویی عبارت است از انجام محاسبه و ارائه گزارشی از مخارج وجوه عمومی. در حال حاضر، مفهوم پاسخگویی فراتر از حوزه مالیه عمومی بسط یافته است و برای دامنه وسیعی از مقام‌های رسمی و تصمیم‌گیرانی که مسئول اتخاذ این تصمیم‌ها هستند به کار برده می‌شود؛ بنابراین مفهوم پاسخگویی را می‌توان به این شکل تعریف کرد: «الزام شخص به توضیح و تشریح همراه با ارائه دلایل منطقی در مورد اعمالی که انجام داده است» (اسلامی، 1389: 45).

4- طراحی محیطی: از نظر عده‌ای از اندیشمندان، «مکان»، «انسان» و «زمان»، سه عنصر اصلی شکل‌گیری کجروی‌های اجتماعی است؛ بنابراین تفاوت در ساختار مکانی و خصوصیات رفتاری در کنار عامل زمان موجب می‌شود تا توزیع فضایی زمانی نوع و میزان جرائم ارتكابی در سطح شهر یکسان نباشد و در برخی محدوده‌ها به دلیل ویژگی‌های حاکم بر آن و خصوصیات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ساکنان آن، ارتكاب جرم بیشتر باشد (بیانلو و منصوریان، 1388: 102).

5- اصلاح قوانین شهری: باتوجه به تداخل وظایف سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت مسکن و شهرسازی در زمینه تهیه و اجرای طرح‌های توسعه و عمران سرزمین، تصمیم‌گیری در این زمینه از طرف هیأت دولت به عهده شورای عالی اداری واگذار شد. این شورا طبق مصوبه 1371 طرح جامع سرزمین را به دو قسمت: یکی، طرح کالبدی ملی و منطقه‌ای و دیگری، طرح آمایش سرزمین تقسیم کرد و وظیفه تهیه آنها را به ترتیب، به عهده وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی واگذار کرد. این مصوبه اگرچه سعی کرده است که وجود اختلاف و ناهماهنگی میان دو نهاد اصلی مسئول برنامه‌ریزی در کشور را حل کند، ولی واقعیت این است که معضل و چالش اصلی در زمینه مدیریتی و قوانین حاکم همچنان حل نشده باقی مانده است. به طوری که از مفاد این مصوبه برمی‌آید، هنوز در کشور یک رویکرد مشخص و تعریف رسمی روشن از مفهوم علمی «برنامه‌ریزی فضایی» یا «برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای» وجود ندارد (مهدی‌زاده، 1386: 22-23).

6- رعایت اعتقادات و آداب و رسوم: آداب اجتماعی، آداب و رسوم و تشریفاتی هستند که جامعه در روابط اجتماعی تجویز می‌کند. آداب اجتماعی، برخی به‌جا مانده از سنت‌ها و برخی ناشی از تجدد و انتقال فرهنگی است. معمولاً وقتی کسی از هنجارها تخطی می‌کند فشار هنجارهای اجتماعی حکم می‌کند که از او بخواهند خود را مجدداً با هنجارها همساز کند (محسنی، 1392: 392).

امنیت اجتماعی: مفهوم امنیت اجتماعی اولین بار و به مفهوم فنی کلمه در سال 1993، توسط اندیشمندانی چون بوزن مطرح شده است. تلاش با وجود تلاش‌های صورت گرفته برای تعریف امنیت اجتماعی، این مفهوم همانند تعریف امنیت دارای ابهام می‌باشد. منظور از امنیت اجتماعی، گروه همبسته‌ای از مردم در یک سرزمین در امتداد زمانی است که دارای احساس جمعی بسط‌یافته و نهادی شده، آداب و رسوم فراگیر، قدرتمند و به اندازه کافی قدرتمند باشد (جان‌پرور و حیدری موصول، 1390: 148-147). به‌هرحال، باید گفت که امنیت، به‌ویژه امنیت اجتماعی، آمیزه‌ای از فقدان و یا کاهش تهدیدهای فیزیکی و فکری است. بر این اساس، امنیت اجتماعی در معنای عینی، فقدان تهدید ارزش‌های کسب شده و در معنای ذهنی، فقدان ترس از حمله به ارزش‌ها را معین می‌کند (توسلی، 1394: 158). امنیت اجتماعی پایدار در شرایطی محقق می‌شود که نظام اخلاقی بر روابط اجتماعی افراد حاکم باشد. این نظام اخلاقی علاوه بر شبکه‌ها و تشکلهای اجتماعی افقی مشتمل بر اعتماد، ارزش‌ها و هنجارهای مشترک میان افراد در حیات اجتماعی هستند (کامران و عبادتی، 1393: 45).

امروزه، امنیت اجتماعی از شاخصه‌های کیفی زندگی در شهرها است. احساس امنیت اجتماعی ارتباط تنگاتنگی با آسایش روانی و ذهنی انسان‌ها دارد و از مؤلفه‌های اصلی رفاه اجتماعی است. عوامل زیادی برای عکس‌العمل نشان دادن مردم به ترس وجود دارد که برخی از این عوامل از جمله جنسیت، سن، تجربه‌های گذشته در مورد جرم و جنایت، محیط و جغرافیا، قومیت و فرهنگ نقش بیشتری دارند؛ اما جنسیت به‌عنوان مهم‌ترین عامل شخصیتی در درک امنیت محسوب می‌شود. حس امنیت در مورد مردان و زنان متفاوت است؛ اما عموماً زنان ترس بیشتری احساس می‌کنند و مردان احساس مثبت‌تری در مورد امنیت محیط خودشان نسبت به زنان دارند. استانکو معتقد است که به‌طور ثابتی ترس از جرم در زنان سه برابر مردان است (اکبری و پاک‌نیا، 1391: 55).

در نهایت، مدل مفهومی با توجه به تعاریف مختلف از تعامل مدیریت شهری، همچنین بررسی مطالعات پیشین حول موضوع مذکور، کلیه ابعاد و شاخص‌هایی که از تعاریف مدیریت شهری گرفته، آورده شده، که از بین آنها پراهمیت‌ترین آن انتخاب و در شکل شماره (1) ارائه شده است.

شکل 1: مدل مفهومی پژوهش

روش‌شناسی

این تحقیق از لحاظ هدف، کاربردی و از لحاظ ماهیت، توصیفی است؛ زیرا به توصیف وضع موجود در جامعه آماری می‌پردازد. همچنین از لحاظ روش جمع‌آوری داده‌ها نیز پیمایشی با ابزار پرسشنامه می‌باشد. جامعه آماری شامل کلیه کارکنان، فرماندهان و مدیران مشغول در ناجا در استان البرز از جایگاه 15 به بالا حدود 193 نفر است که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده و بر اساس فرمول کوکران 129 نفر تعیین و مشخص گردید. به منظور جمع‌آوری داده‌ها از دو پرسشنامه تعامل مدیریت شهری و امنیت اجتماعی استفاده شده است. روایی پرسشنامه از طریق خبرگان و اهل فن و پایایی آن با استفاده از روش آلفای کرونباخ 82 درصد و 87 درصد بدست آمده که نشان دهنده وجود پایایی بسیار بالایی برای پرسشنامه می‌باشد. به منظور تجزیه و

تحلیل داده‌ها، با توجه به نرمال بودن داده‌ها از آزمون پارامتریک رگرسیون خطی استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

الف - یافته‌های توصیفی: بررسی توزیع فراوانی پرسنل در نمونه مورد مطالعه برحسب ویژگی‌های جمعیت‌شناختی، یافته‌هایی به شرح زیر حاصل نمود:

از نظر میزان تحصیلات، تعداد افرادی که دارای مدرک دیپلم می‌باشند 26 درصد (24 نفر)، افراد با مدرک فوق دیپلم با 19 درصد (18 نفر)، مدرک لیسانس با 33 درصد (30 نفر) و در نهایت، افراد با تحصیلات فوق لیسانس و بالاتر 22 درصد (20 نفر) را به خود اختصاص داده‌اند. از نظر سن کارکنان توزیع فراوانی نمونه مورد بررسی، افراد با سن 20 تا 25 سال 14 درصد (13 نفر)، 25 تا 30 سال 24 درصد (22 نفر)، 30 تا 35 سال 22 درصد (20 نفر)، 35 تا 40 سال 18 درصد (20 نفر) و 40 سال به بالا 21 درصد (19 نفر) می‌باشد. از نظر سابقه خدمت کارکنان توزیع فراوانی نمونه مورد بررسی، افراد با سابقه کمتر از 10 سال 17 درصد (16 نفر)، 10 تا 15 سال 27 درصد (25 نفر)، 15 تا 20 سال 26 درصد (24 نفر) و بالای 20 سال 29 درصد (27 نفر) می‌باشد. از نظر سابقه خدمت کارکنان در کلانتری توزیع فراوانی نمونه مورد بررسی، افراد با سابقه کمتر از 10 سال 32 درصد (29 نفر)، 10 تا 15 سال 17 درصد (16 نفر)، 15 تا 20 سال 26 درصد (24 نفر) و بالای 20 سال 25 درصد (23 نفر) می‌باشد.

ب - یافته‌های استنباطی: در این بخش به آزمون فرضیه‌های تحقیق توسط تحلیل رگرسیون پرداخته شده است. پیش از تحلیل رگرسیون خطی، باید از نرمال بودن متغیرهای اندازه‌گیری شده اطمینان حاصل کرد؛ بنابراین از آزمون کلموگروف-اسمیرنف¹ بهره‌برداری شده است. فرضیه صفر در این آزمون عبارت است از نرمال بودن متغیر مورد مطالعه. نتایج در جدول شماره (1) ارائه شده است. فرضیه صفر در این آزمون، نرمال بودن متغیرهای تحقیق می‌باشد.

1- Kolmogrov-Smirnov

جدول 1: آزمون نرمال بودن متغیرها

متغیر	آماره z	سطح معناداری
تمرکززدایی و رضایت‌مندی	1/140	0/091
پاسخ‌گویی به مردم و توزیع عادلانه	0/893	0/402
هدایت نهادهای محلی	1/054	0/107
اصلاح قوانین شهری	1/236	0/094
رعایت اعتقادات و آداب و رسوم و فرهنگ مردم	1/244	0/085
طراحی محیطی مناسب	1/201	0/091
افزایش مشارکت مردمی	1/091	0/102
تعامل مدیریت شهری	1/201	0/065
امنیت اجتماعی	1/173	0/073

همان‌طور که در جدول بالا مشاهده می‌شود، سطوح معناداری تمامی متغیرها بزرگتر از 0/05 می‌باشد. لذا فرضیه نرمال بودن متغیرها پذیرفته می‌شود.

همبستگی متغیرها: با توجه به نرمال بودن متغیرها، برای بررسی وجود همبستگی، از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است.

جدول 2: جدول همبستگی بین متغیرهای مستقل و وابسته

متغیرهای مستقل	امنیت اجتماعی	سطح معناداری
تأثیر مدیریت شهری	0/404	00/000
رضایت‌مندی و رضایت‌زایی	0/382	00/000
تمرکززدایی و عادلانه	0/397	00/000
پاسخ‌گویی به مردم و توزیع	0/295	00/000
هدایت نهادهای محلی	0/198	00/000
اصلاح قوانین شهری	0/266	00/000
رعایت اعتقادات و آداب و رسوم	0/358	00/000
طراحی محیطی مناسب	0/360	00/000
مشارکت مردمی		
افزایش		

بر اساس اطلاعات جدول شماره (2)، سطح معناداری همبستگی بین تعامل مدیریت شهری و تمامی مؤلفه‌های آن با امنیت اجتماعی، کوچکتر از 0/05 می‌باشد که به معنی وجود همبستگی بین آنها است.

برای بررسی فرضیه‌های فرعی، یعنی تأثیر همزمان مؤلفه‌های تعامل بین شهری با امنیت اجتماعی، از تحلیل رگرسیون چندگانه بهره‌برداری شده است. مقدار آماره دوربین - واتسون برابر با 1/503 محاسبه شد که با توجه به قرار داشتن در بازه 1/5 تا 2/5، فرض استقلال خطاها مورد تأیید قرار می‌گیرد.

جدول 3: تحلیل رگرسیون خطی چندگانه تأثیر مؤلفه‌های تعامل بین شهری بر امنیت اجتماعی

F	سطح معناداری آزمون F	مدل رگرسیون					آزمون هم خطی
		ضرایب	بتا	T	سطح معناداری	ضریب تعیین	
		مقدار ثابت	1/150	-	1/334	0/65	
		تمرکززدایی و رضایت‌مندی	0/408	0/382	5/648	00/000	0/745 1/343
		پاسخ‌گویی به مردم و توزیع عادلانه	0/441	0/397	8/366	00/000	0/677 1/478
		هدایت نهادهای محلی	0/351	0/295	4/364	00/000	0/482 0/762 1/312
	0/000 87/763	اصلاح قوانین شهری	0/231	0/198	2/579	00/000	0/937 1/067
		رعایت اعتقادات و آداب و رسوم و فرهنگ مردم	0/299	0/266	4/4191	00/000	0/793 2/301
		طراحی محیطی مناسب	0/387	0/358	5/076	00/000	0/884 1/056
		مشارکت مردمی	0/410	0/360	5/098	00/000	0/915 1/775

در جدول شماره (3) نتایج مربوط به تحلیل رگرسیون گام به گام برای بررسی تأثیر مؤلفه‌های تعامل مدیریت شهری بر امنیت اجتماعی ارائه شده است. در ستون‌های اول و دوم جدول، نتیجه آزمون تحلیل واریانس ارائه شده است. با توجه به اینکه سطح معناداری مربوطه کمتر از 0/05 می‌باشد، با اطمینان 95 درصد می‌توان فرضیه خطی بودن رگرسیون را پذیرفت. با توجه به مقدار آماره تلرانس که از مقدار برش 0/1 بیشتر و آماره تراکم عاملی (VIF) که از مقدار برش 10 کمتر است، نتیجه می‌شود که از مفروضه هم‌خطی نیز تخطی صورت نگرفته است و بین متغیرهای مستقل، همبستگی وجود ندارد. همچنین مقدار ضریب بتا برای تمامی متغیرهای مستقل (مؤلفه‌ها)، به دلیل بیشتر از 0/05 بودن سطح معناداری آنها، معنادار می‌باشد؛ بنابراین همه مؤلفه‌های مربوط به عوامل مدیریت شهری، اثر مثبت معناداری بر امنیت اجتماعی دارند. میزان

ضریب رگرسیونی استاندارد شده نشان‌دهنده سهم هر کدام از مؤلفه‌ها بر روی امنیت اجتماعی است. همچنین با توجه به مقادیر بتا، «پاسخ‌گویی به مردم و توزیع عادلانه» بیشترین تأثیر و «اصلاح قوانین شهری» کمترین تأثیر را بر امنیت اجتماعی دارد. برای بررسی فرضیه اصلی نیز از تحلیل رگرسیون بهره‌برداری شده است. مقدار آماره دوربین - واتسون برابر با $1/720$ محاسبه شد که با توجه به قرار داشتن در بازه $1/5$ تا $2/5$ ، فرض استقلال خطاها مورد تأیید قرار می‌گیرد. نتیجه در جدول شماره (4) ارائه شده است.

جدول 4: تحلیل رگرسیون خطی تأثیر تعامل بین شهری بر امنیت اجتماعی

F	سطح معناداری آزمون F	مدل رگرسیون			
		ضرایب	بتا	T	سطح ضریب تعیین
29/903	0/000	مقدار ثابت	-	6/094	0/000
		تعامل مدیریت شهری	0/483	0/404	0/000

با توجه به اطلاعات جدول شماره (4)، با توجه به اینکه سطح معناداری مربوط به آزمون تحلیل واریانس F، کمتر از $0/05$ می‌باشد، با اطمینان 95 درصد، فرضیه خطی بودن رگرسیون پذیرفته می‌شود. مقدار ضریب بتا به دلیل بیشتر از $0/05$ بودن سطح معناداری آن، معنادار می‌باشد؛ بنابراین می‌توان با اطمینان 95 درصد اظهار داشت که تعامل مدیریت شهری تأثیر معناداری بر امنیت اجتماعی دارد. همچنین با توجه به مقدار ضریب تعیین، باید توجه کرد که تعامل مدیریت شهری تنها حدود $16/4$ درصد از امنیت اجتماعی را تبیین می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری

امروزه، مدیریت شهری در جهان تحول اساسی یافته است. شهرها مدیریت می‌شوند تا بتوانند امنیت را تأمین کنند مدیریت شهری دارای تشکیلات وسیعی است و نقش مهمی در موفقیت برنامه‌ها و طرح‌های امنیتی و همچنین رفع نیاز جمعیت، جریان عبور و مرور در شهر، رفاه عمومی، مسکن، کاربری زمین، تفریح، فرهنگ، اقتصاد، تاسیسات زیربنایی و امثال آنها بر عهده دارد.

از آنجاکه مفهوم تعامل مدیریت شهری در ادبیات مدیریت مفهومی جدید و نوپا بوده، لذا تحقیقات بسیار کمی در این رابطه انجام شده که فرآیند تحقیق را با دشواری روبرو کرده است. با توجه به هدف این تحقیق، تأثیر تعامل مدیریت شهری بر امنیت اجتماعی استان البرز می‌باشد. در این پژوهش به یک سؤال اصلی و هفت سؤال فرعی پرداخته شده است. با بررسی تأثیر تعامل مدیریت شهری در امنیت اجتماعی استان البرز می‌توان به این نتیجه دست یافت که تعامل مدیریت شهری با مقدار بتای 0/404 تأثیر معناداری بر امنیت اجتماعی استان البرز دارد. همچنین بر اساس یافته‌های رگرسیون خطی چندگانه، مؤلفه پاسخ‌گویی به مردم و توزیع عادلانه با بتای 0/397، تمرکززدایی با بتای 0/382، افزایش مشارکت مردمی با بتای 0/360، طراحی محیطی با بتای 0/358، هدایت نهادهای محلی با بتای 0/295، رعایت اعتقادات و آداب و رسوم و فرهنگ مردم با بتای 0/266، اصلاح قوانین شهری با بتای 0/198 بر امنیت اجتماعی در استان البرز داشته‌اند. نتایج این پژوهش با پژوهش‌های فعلی، گرجی و سیاه‌چشم (1397)، شامی (1396)، ابراهیمی (1395) سید علی‌پور و اسدی (1396)، حسینیان و عالی‌نژاد (1395) و مک‌گیل (1998) در بعضی از ابعاد و مؤلفه‌های این پژوهش همسو و هماهنگ است. در مجموع، هر یک از این پژوهشگران به جنبه‌های خاصی از مدیریت شهری و امنیت اجتماعی در پژوهش خود پرداخته بودند و این نتیجه را بدست آوردند که تعامل مدیریت شهری عامل اثرگذار در امنیت اجتماعی و انتظامی است.

همچنین، نتیجه حاصل از رگرسیون خطی نشان داده است که متغیر پاسخ‌گویی به مردم و توزیع عادلانه و تمرکززدایی بیشترین تأثیرگذاری را بر امنیت اجتماعی و متغیر رعایت اعتقادات و آداب و رسوم و فرهنگ مردم و اصلاح قوانین شهری کمترین تأثیرگذاری را در این استان دارند.

با بررسی نقش تعامل مدیریت شهری در امنیت اجتماعی استان البرز می‌توان به این باور رسید که نقش تمرکززدایی و میزان رضایت‌مندی، افزایش مشارکت مردمی، پاسخ‌گویی به مردم و توزیع عادلانه امکانات و خدمات، هدایت نهادهای محلی، اصلاح قوانین شهری، رعایت اعتقادات و آداب و رسوم و فرهنگ مردم توسط نهادهای علمی، طراحی محیطی مناسب را در امنیت اجتماعی استان البرز بیابیم و با اصول و اجرایی این متغیرها به رشد مدیریت شهری در استان البرز کمک کنیم. مدیریت شهری، از

جنبه‌های مهم برنامه‌ریزی شهری است که با جوامع انسانی به‌ویژه جامعه شهری ارتباط مستقیم دارد. گسترش سریع پدیده شهرنشینی و شهرگرایی در دوران اخیر، و پیدایش مشکلات مختلف شهری از قبیل تراکم، آلودگی هوا، ترافیک، و کمبود مسکن، ضرورت برخورد اندیشمندانه با این مسائل را مطرح می‌سازد. این برخورد اندیشمندانه، چیزی جز یک برنامه‌ریزی شهری، هم‌سونگر، منعطف و با بدنه اجرایی قوی (همان مدیریت شهری پویا) نمی‌باشد.

پیشنهادها

بنابراین با توجه به نتایج پژوهش، مطلوب است ارائه آموزش‌های لازم به متولیان امر در برخورد با شهروندان به هنگام انجام‌وظیفه جهت تأمین امنیت شهری و سعی در برآورد رضایت و آرامش خاطر شهروندان و همچنین بهره‌گیری از نیروهای تحصیل کرده و آموزش‌دیده در این باب انجام گیرد.

شایسته است اصول طراحی شهری و اصول مدیریت شهری به‌وسیله متولیان و متخصصان این حوزه و بهره‌گیری از مشارکت‌های مردمی در امر تأمین امنیت اجتماعی، به شهروندان آموزش داده شود.

– مطلوب است با شناسایی فضاهای جرم‌خیز و انجام اقدام لازم برای مبارزه با جرم، در خصوص نظرخواهی از کارشناسان انتظامی، از بعد امنیتی، قبل از احداث مجتمع‌های مسکونی و محیط‌های شهری پیش‌بینی لازم به‌عمل آید تا از وقوع جرم جلوگیری به‌عمل آید. به همین منظور بهتر است نیروی انتظامی با شهرداری‌های و شورای شهر استان در زمینه جلوگیری از تغییر غیر اصولی کاربری اراضی شهری و ساخت‌وسازهای غیرقانونی و ایجاد بسترهای لازم جهت هماهنگی میان پلیس با مدیریت شهری در توسعه سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مدیریت ترافیک، ایجاد نظم و انضباط ترافیکی، اصلاح بهبود رفتار رانندگی مردم و فرهنگ ترافیک، مدیریت ترافیک و ساکن و تأمین پارکینگ تعامل مطلوب و خوبی انجام گیرد.

منابع

- احسانی، بهمن (1388). «تأثیر طراحی محیط در پیشگیری از جرم». نخستین همایش ملی پیشگیری از جرم، ناجی نشر، تهران.
- اسلامی، جواد (1389). «ارزیابی سازوکارهای ارتقای پاسخگویی و شفافیت مدیریت شهری». مجله اقتصاد شهر، شماره نهم.
- اکبری، رضا؛ پاک‌نیا، سمانه (1391). «تأثیر کالبد فضاهاى عمومی بر احساس امنیت اجتماعی زنان». نشریه هنرهای زیبا، دوره هفدهم، شماره دوم.
- اکبری، رضا؛ پاک‌نیا، کلدی (1392). «احساس امنیت اجتماعی زنان و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن در شهر سنج». فصلنامه رفاه اجتماعی، سال سیزدهم، شماره سیزدهم.
- بابایی، مهناز؛ ابراهیمی، سعید (1395). «مطالعه مؤلفه‌های مدیریت شهری». سال اول، شماره اول، زمستان 1395، صص 17-36.
- بیانلو، یوسف؛ منصوریان، محمد کریم (1388). «بررسی جغرافیایی جرم وساختار جمعیتی مرتکبان انواع جرایم در شهر شیراز». فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم، شماره یازدهم.
- پودرآتچی، مصطفی (1372). «فضاهای بدون دفاع». (پایان‌نامه کارشناسی ارشد)، دانشگاه تهران.
- پوراحمد، احمد و همکاران (1392). «بررسی میزان رضایت‌مندی شهروندان از کیفیت خدمات شهری به منظور مدیریت شهری (مطالعه موردی: شهر آباده)». اولین همایش ملی جغرافیا.
- پیشگاهی‌فرد، زهرا؛ احمدی، فرهاد (1389). «ارزیابی تهدیدات امنیت ملی در مرزهای شمالی ایران». فصلنامه جغرافیای آمایش، شماره نهم.
- توسلی، محمد حسن (1394). «بازتاب نظم و امنیت در متون ادب فارسی». فصلنامه نظم و امنیت انتظامی. سال هشتم، شماره سی و یکم، صص 157-192.
- جان‌پرور، محسن؛ حیدری موصولو، طمورث (1390). «آسیب‌شناسی فضای سایبری در امنیت اجتماعی». فصلنامه نظم و امنیت انتظامی. دوره چهارم. شماره پانزدهم. صص 141-176.
- جمشیدزاده، ابراهیم (1381). «مدیریت شهری - اهداف و راهبردها». ماهنامه تدبیر، شماره یکصد و بیستم.
- حسینی، سید علی (1382). «روش‌های مشارکت شهروندان در طرح‌های توسعه شهری». (پایان‌نامه کارشناسی ارشد)، تهران، دانشگاه تربیت مدرس.

- حسینیان، شهامت؛ عالی‌نژاد، باقر (1395). «بررسی سبک‌های مدیریتی بر میزان مشارکت مردم در امنیت اجتماعی». نشریه پژوهشنامه نظم و امنیت انتظامی، سال نهم، شماره سوم، پاییز 1395، صص 101-126.
- خوش‌نمک، زهره (1380). «فضاهای بدون دفاع ناشناخته برای مسئولان شهری». مجله شهرداری‌ها، شماره سی و چهارم.
- رجیبی، آزیتا (1390). «شیوه‌های مشارکت شهروندی در فرآیند توسعه شهری». فصلنامه جغرافیای آمایش محیط، شماره دوازدهم.
- رحمت، محمدرضا (1391). «پیشگیری از جرم از طریق معماری و شهرسازی». راهکارهای نوین پیشگیری از جرم، تهران: نشر میزان.
- زین‌العابدین، یوسف؛ رضوان نظری، ابوطالب؛ ارکمی، احمد (1391). «مؤلفه‌های اثرگذار بر امنیت شهروندی در شهر رشت». پژوهش‌های انتظام اجتماعی، سال چهارم، شماره دوم.
- شرافتی‌پور، جعفر؛ عبدی، نرگس (1392). «پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی». مطالعات امنیت اجتماعی، شماره پانزدهم.
- شکوئی، حسین (1370). «جغرافیای جنایت: شاخه جدید در دانش جغرافیا». نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه تبریز، شماره پنجم.
- عبادی‌نژاد، سید علی؛ بیات، ناصر؛ رستگار، ابراهیم؛ زمانی، حسین (1396). «جایگاه پلیس در مدیریت یکپارچه شهری». فصلنامه پژوهش‌های مدیریت انتظامی، شماره دوازدهم.
- عبداللهی حقی، مریم (1389). «تحلیل جغرافیایی نوع و میزان جرائم در بخش مرکزی شهرها». نخستین همایش ملی پیشگیری از جرم، ناجی نشر، تهران.
- فرج‌پور، مریم؛ ایزدی، احمد؛ رضایی، نورمحمد (1397). «بررسی عملکرد پلیس بر احساس امنیت عمومی از دیدگاه شهروندان». پژوهشنامه نظم و امنیت انتظامی، شماره چهل و یکم، دوره اول، صص 75-100.
- فعلی، جواد؛ گرجی، علی؛ سیاه‌چشم، مه‌ری (1397). «تأثیر سرمایه اجتماعی بر امنیت اجتماعی». فصلنامه پژوهشنامه نظم و امنیت، سال یازدهم، شماره سوم، صص 29-56.
- کارگر، بهمن (1383). «امنیت شهری». سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح، تهران.
- کاظمیان، غلامرضا (1392). «بررسی تطبیقی نظام مدیریت شهری در کشورهای نمونه». نشریه مدیریت شهری، جلد سوم، تهران: انتشارات تیسرا.
- کاظمیان، غلامرضا؛ سعیدی رضوانی، نوید (1382). «امکان‌سنجی واگذاری وظایف جدید به شهرداری‌ها». تهران: انتشارات سازمان شهرداری‌ها.

- کامران، فریدون؛ عبادتی نظولو، سمیه (1393). «بررسی اقتصادی و اجتماعی مؤثر بر احساس آرامش و امنیت اجتماعی دانشجویان زن کارشناسی ارشد رشته جامعه‌شناسی دانشگاه‌های تهران». فصلنامه پژوهشی اجتماعی، سال سوم، شماره ششم، صص 44-56.
- کی‌نیا، مهدی (1395). «مبانی جرم‌شناسی». (جلد اول)، تهران: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران.
- محسنی، منوچهر (1392). «مقدمات جامعه‌شناسی». تهران: بی‌چا.
- محمودی جانکی، فیروز؛ قورچی بیگی، مجید (1387). «تأثیر طراحی محیطی در پیشگیری از جرم». فصلنامه حقوق دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، شماره دوم.
- مهدی‌زاده، جواد (1386). «فصلنامه جستارهای شهرسازی». مجله دوره شکل‌گیری مجموعه شهری تهران، شماره پنجم.
- میرخلیلی، سید محمود (1387). «توسعه شهرها و ضرورت پیشگیری وضعی از بزهکاری». فصلنامه حقوق، شماره سی و هشتم.
- نوربها، رضا (1389). «زمینه حقوق جزای عمومی». تهران: نشر دادآفرین.
- هاشمی، سید مناف و همکاران (1390). «سیاست‌های مدیریت شهری در کشورهای مختلف (رویکرد راهبردی - فرا تحلیلی - یکپارچگی شهری)». تهران: انتشارات طحان.
- Crowe, T. (2000). *Crime Prevention Through Environmental Design: Applications of Architectural Design and Space Management Concepts*, 2nd ed., ButterworthHeinemann, Oxford.
- Mc Kercher, B. (1993). Some Fundamental Truths about tourism: understanding tourism sosical and environmental impacts. *Journal of Sustainable Tourism*.
- McGill, R. (1998). *Urban Management in Development Countries, Cities, Vol15, No 6*.
- Murry, C., (1994). *The physical Environment in Crime*, Edited by Wilson, San Francisco, Institute for Contemporary Studies.
- Sreetheran, M, & et al. (2015). "A socio-ecological exploration of fear of crime in urban green spaces? A systematic review", *Urban Forestry & Urban Greening Journal*, Vol13, N 1.